

การวิเคราะห์ปัญหาความเป็นเหตุผล
ของการเอาเปรียบสาธารณะในบางลักษณะ

นายบรรพต อึ้งศรีวงษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาปรัชญา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2529

ISBN 974-566-694-7

013649

I 16000560

AN ANALYSIS OF THE FREE RIDER PROBLEM

Mr. Bunpote Ungsriwong

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Arts

Department of Philosophy

Graduate School

Chulalongkorn University

1986

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์ปัญหาความเป็นเหตุผล

ของการเอาเปรียบสาธารณะในบางลักษณะ

โดย

นายบรรพต อึ้งศรีวงษ์

ภาควิชา

ปรัชญา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.มารค ตามไท

บัณฑิตวิทยาลัย จฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สรชัย ทิศาสมุทร)

รักษาการในตำแหน่งรองคณบดีฝ่ายวิชาการ

ปฏิบัติราชการแทนรักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
(ศาสตราจารย์ วิทย์ วิศทเวทย์)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.มารค ตามไท)

.....
(อาจารย์ อุกฤษฏ์ แพทย์น้อย)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์ปัญหาความเป็นเหตุผล

ของการเอาเปรียบสาธารณะในบางลักษณะ

ชื่อนิสิต

นายบรรพต อึ้งศรีวงษ์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. มารค ตามไท

ภาควิชา

ปรัชญา

ปีการศึกษา

2528

บทคัดย่อ:

ปัญหาที่งานวิจัยนี้ ศึกษา คือ การเอาเปรียบสาธารณะในบางลักษณะ เป็นการกระทำที่มีความเป็นเหตุผลหรือไม่ ในชุมชนใหญ่ ๆ มักจะมีแนวโน้มที่คนในชุมชนจะไม่ให้ความร่วมมือในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม มีผู้กล่าวว่าพฤติกรรม เช่นนั้นมีความเป็นเหตุผล เพราะแต่ละคนจะคิดว่าความร่วมมือของคนคนเดียวจะไม่สามารถก่อให้เกิดผลที่มีความสำคัญต่อส่วนรวมได้ และเมื่อสาธารณสมบัตินั้น เกิดขึ้นแล้ว เขาก็สามารถได้รับประโยชน์ เช่นเดียวกับคนอื่น ๆ ไม่ว่าเขาจะให้ความร่วมมือหรือไม่ก็ตาม งานวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะวิเคราะห์เหตุผลที่อ้างมานี้ และพิจารณาว่าเป็น เหตุผลที่ดีหรือไม่

หลังจากบทนำสั้น ๆ แล้ว ข้าพเจ้าจะนำเสนอโน้ตที่จำเป็นในการเข้าใจปัญหา การเอาเปรียบสาธารณะในบางลักษณะ ต่อจากนี้จะเป็นการยกตัวอย่างข้อถกเถียงที่สนับสนุน การเอาเปรียบสาธารณะในลักษณะดังกล่าว ทั้งนี้ ข้าพเจ้าจะชี้ให้เห็นว่า เหตุผลที่ใช้สนับสนุน พฤติกรรมเช่นนี้ มีอยู่ 2 ข้อ คือ เรื่องความเห็นแก่ตัว และเรื่องผลที่รับรู้ไม่ได้ของการกระทำ อย่างไรก็ตาม แมนเคอร์ โอลสัน จูเนียร์ ได้ยืนยันว่าการเอาเปรียบสาธารณะในบางลักษณะ นั้น มีความเป็นเหตุผลไม่ว่า ผู้กระทำจะมีความเห็นแก่ตัวหรือไม่ก็ตาม และริชาร์ด ทักกัก็กล่าวไปในทำนองเดียวกัน ดังนั้นข้าพเจ้าจึงจะพิจารณาเรื่องนี้อย่างละเอียดตามสมควร ข้าพเจ้า จะพยายามแสดงให้เห็นว่า ทฤษฎีของโอลสันมีสมมติฐานอยู่บนความเห็นแก่ตัว และคนที่ไม่เห็นแก่ตัว จะไม่คิดว่าการเอาเปรียบสาธารณะในบางลักษณะ เป็นการกระทำที่มีความเป็นเหตุผล

ต่อจากนั้น ข้าพเจ้าจะแสดงให้เห็นว่า ข้อถกเถียงที่สนับสนุนการเอาเปรียบ สาธารณะในบางลักษณะจะนำไปสู่ข้อสรุปที่คนที่เห็นแก่ตัวจะไม่พอใจได้อย่างไร และจะชี้

ให้เห็นว่า ปัญหาเดียวกันจะเกิดขึ้นกับความ เป็น เหตุผลแบบ เห็นแก่พวกของตัวด้วย
ปัญหา เช่นนี้ จะเกิดขึ้นกับความ เป็น เหตุผลแบบสัมพันธ์กับตัวผู้กระทำ หรือกลุ่มของผู้กระทำ เสมอ
ในตอนท้าย ข้าพเจ้า เสนอว่า ลักษณะของความ เป็น เหตุผลแบบ ประเมินค่าอันหนึ่งคือ เป็นสากล
และด้วยการมองความ เป็น เหตุผลแบบนี้ จะนำไปสู่ข้อสรุปจากการวิเคราะห์หมโนทัศน์ที่เกี่ยวข้อง
ว่า การเอาเปรียบสาธารณะในบางลักษณะไม่อาจเรียกได้ว่า เป็นการกระทำที่มีความ เป็น
เหตุผล เพราะจะ เป็นการขัดแย้งกับตัวเอง

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

Thesis Title An Analysis of the Free Rider Problem
Name Mr. Bunpote Ungsriwong
Thesis Advisor Associate Professor Mark Tamthai, Ph. D.
Department Philosophy
Academic Year 1985

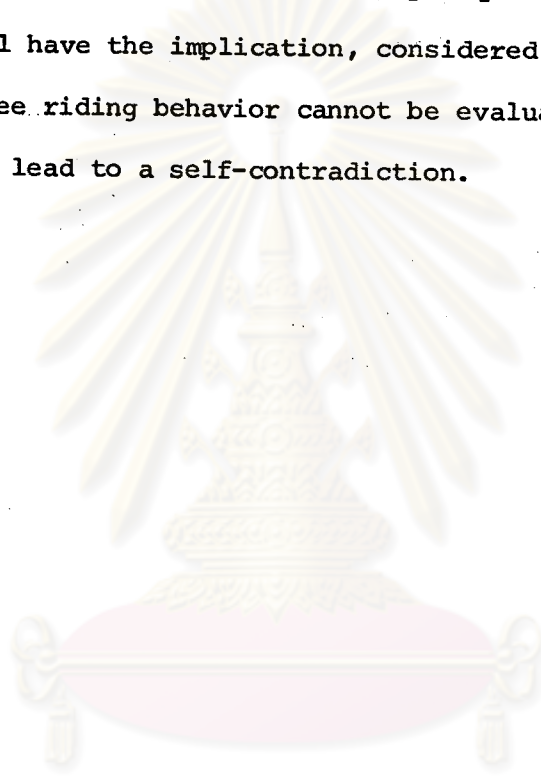

ABSTRACT

The problem studied in this thesis is whether free-riding is a rational action. Where the public is large, people tend to avoid to contribute for their common interest. Some say that that is rational action, for an individual's contribution will not make any significant effect upon the whole thing and he will be able to reap the benefit from whatever is produced whether or not he helped to get it produced or not. The objectives of this thesis are to analyse these reasons and see whether they are good reasons or not.

After a short introduction I will present some necessary concepts to get an idea of the free rider problem. Next will be some examples of arguments always used to support free rider action. It will be indicated that there are two reasons supporting such an action : self-interest and imperceptible effect of an action. However, Mancur Olson, Jr. has asserted that free rider action is rational whether or not the agent is self-interested. Richard Tuck says something to the same effect. So, I will get into the details of the issue at some length. It will be shown that Olson's theory is based on the assumption of the self-interestedness of the agent. And, an unselfish person will not think of free riding as a rational behavior.

Then, I will show how an argument for free riding can be considered unsatisfactory for the self-interested person. And the same kind of problem will happen for anyone who gives priority to any special group of people as well. This kind of problem will always happen to any self-or group-relativised rationality. At last, I will propose that normative aspect of rationality requires universal application. This will have the implication, considered along with related concepts, that free riding behavior cannot be evaluated as "rational" because this will lead to a self-contradiction.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณคณาจารย์ในภาควิชาที่ได้ให้ความรู้และความกรุณา แก่ข้าพเจ้าเป็นอย่างดีจนตลอดระยะเวลาของการศึกษา ขอขอบพระคุณอาจารย์ อุกฤษฏ์ แพทย์น้อย ที่กรุณาติดต่อตำราต่าง ๆ ให้เป็นอย่างดี. และรองศาสตราจารย์ ดร. บารค ตามไท อาจารย์ที่ปรึกษาในความเมตตาและความอดทนต่อการทำงาน ของข้าพเจ้าตั้งแต่เริ่มต้นจนนาทีสุดท้าย ความผิดพลาดใด ๆ ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นความรับผิดชอบของข้าพเจ้าแต่ผู้เดียวโดยแท้

ขอขอบคุณมิตรสหายที่ได้เอาใจใส่สนับสนุนการทำงาน of ข้าพเจ้าในหลาย ๆ ทางเป็นอย่างดี โดยเฉพาะคุณสมศักดิ์ ลาภานันท์ คุณนิพนธ์ แจ่มดวง ที่ได้เอื้อเฟื้อ สถานที่ในยามจำเป็น และคุณดวงรัตน์ ลาภานันท์ คุณทัศนีย์ เศรษฐบุญสร้าง ที่ได้ ช่วยพิมพ์วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ด้วยความวิริยะอุตสาหะ

และสุดท้าย ขอขอบพระคุณคุณพ่อคุณแม่และพี่น้องที่ได้ให้การสนับสนุนมา โดยตลอด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

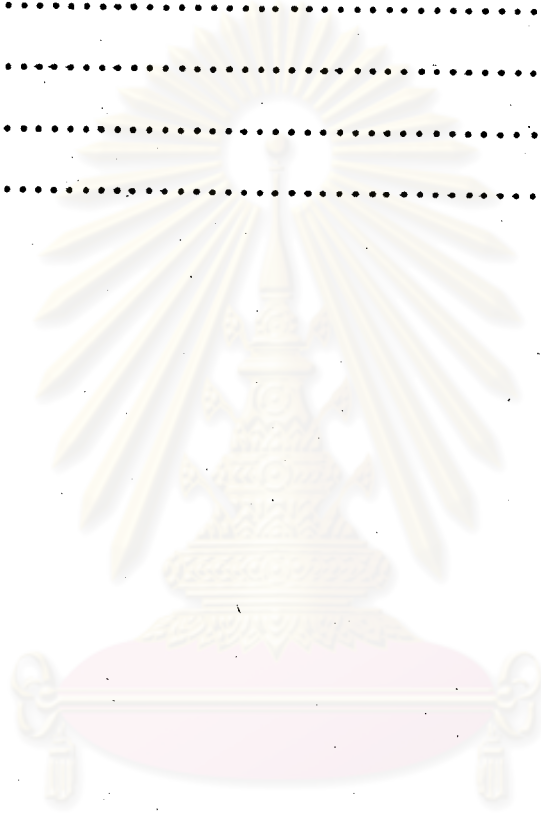

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิตติกรรมประกาศ	ช
บทที่	
1. บทนำ	1
- ความเป็นมาของปัญหา	1
- ความสำคัญของปัญหา	1
- ขอบเขตของการวิจัย	2
- วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
- ขั้นตอนและวิธีดำเนินการวิจัย	3
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
2. การเอาเปรียบสาธารณะในบางลักษณะ	4
- สาธารณสมบัติ	4
- การเอาเปรียบสาธารณะในบางลักษณะ	5
- ปัญหาเรื่องการเอาเปรียบสาธารณะในบางลักษณะ	6
- ข้อถกเถียงเกี่ยวกับการเอาเปรียบสาธารณะในบางลักษณะ ..	7
3. การพิจารณาข้อถกเถียงซึ่งสนับสนุนความเป็นเหตุผลของการเอา เปรียบสาธารณชน	13
4. ความเป็นเหตุผลแบบสัมพัทธ์	28
- ความเป็นเหตุผลแบบเห็นแก่ตัว	28
- ความเป็นเหตุผลแบบเห็นแก่พวกของตัว	31
- ข้อจำกัดของความเป็นเหตุผลแบบสัมพัทธ์	31
5. ความเป็นเหตุผลของการเอาเปรียบสาธารณะในบางลักษณะ ...	32
- ความเป็นเหตุผล	34
- สาธารณสมบัติ	37

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
- การเอาเปรียบสาธารณะในบางลักษณะ	38
- ความเป็นเหตุผลของการเอาเปรียบสาธารณะในบางลักษณะ ..	39
สรุป	40
เชิงอรรถภาษาอังกฤษ	42
บรรณานุกรม	46
ประวัติ	47

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย